

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ
КАФЕДРА ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Т.в.о. начальника навчально-наукового
інституту цивільного захисту
полковник с.ц.з.

Павло РОССОХАТСЬКИЙ

"30" серпня 2025 р.

ПРОГРАМА
АТЕСТАЦІЙНОГО (КВАЛІФІКАЦІЙНОГО) ІСПИТУ
за освітньою освітньо-професійною програмою цивільний захист

підготовки перший (бакалаврський)
у галузі знань К Безпека та оборона
за спеціальністю К10 Цивільна безпека

Черкаси – 2025 рік

Програма атестаційного (кваліфікаційного) іспиту розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Цивільний захист» для підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти в галузі знань К Безпека та оборона, за спеціальністю К10 Цивільна безпека

Розробники:

доцент кафедри цивільного захисту та інформаційних технологій, кандидат технічних наук Олег БАС;
старший викладач кафедри цивільного захисту та інформаційних технологій Сергій ХАРЧЕНКО.

Програму атестаційного (кваліфікаційного) іспиту рекомендовано кафедрою цивільного захисту та інформаційних технологій

Протокол від « 29 » серпня 2025 року № 1

Начальник кафедри цивільного захисту та інформаційних технологій кандидат технічних наук, доцент

Владислав ДЕНДАРЕНКО

« 29 » серпня 2025 року

Схвалено проектною групою освітньої програми «Цивільний захист»

Гарант освітньої програми Професор кафедри цивільного захисту та інформаційних технологій, доктор технічних наук, професор

Олег МИРОШНИК

« 29 » серпня 2025 року

Програму атестаційного (кваліфікаційного) іспиту ухвалено вченою радою навчально-наукового інституту цивільного захисту

Протокол від « 30 » серпня 2025 року № 9

Заступник голови вченої ради навчально-наукового інституту цивільного захисту

Олег МИРОШНИК

« 30 » серпня 2025 року

1. Вступ

Атестаційний (кваліфікаційний) іспит, як одна з форм атестації, проводиться з метою встановлення відповідності результатів навчання здобувачів вищої освіти вимогам освітньої програми.

Для проведення атестаційного (кваліфікаційного) іспиту наказом ректора університету призначається екзаменаційна комісія на чолі з головою, яка здійснює свої повноваження відповідно до Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційних комісій щодо атестації осіб, які здобувають освітній ступінь бакалавра та магістра в Національному університеті цивільного захисту України.

Атестаційний (кваліфікаційний) іспит складається з теоретичної та практичної частин.

Теоретична частина атестаційного (кваліфікаційного) іспиту (далі – ТЧ) проводиться у формі тестування, яке складається з п'ятдесяти питань, або в усній формі за білетами, що містять по два теоретичних питання.

Практична частина атестаційного (кваліфікаційного) іспиту (далі – ПЧ) проводиться, з використанням білетів, що містять по два завдання у формі задач та/або навчальних вправ, та/або ситуативних завдань, які здобувач вищої освіти повинен самостійно виконати. ПЧ проводиться після складання здобувачами вищої освіти ТЧ.

2. Перелік обов'язкових освітніх компонентів, які виносяться на атестаційний (кваліфікаційний) іспит

Код компонента	Освітні компоненти
ПРОФЕСІЙНІ ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ	
ОК 15	Небезпеки радіаційного, хімічного та біологічного походження
ОК 16	Підготовка з надання домедичної допомоги
ОК 17	Інженерна і комп'ютерна графіка
ОК 18	Теорія горіння та вибуху
ОК 19	Аварійно-рятувальна, інженерна та пожежна техніка
ОК 20	Автоматизовані системи управління та зв'язок
ОК 21	Електротехніка та безпека електроустановок
ОК 22	Організація робіт у непридатному для дихання середовищі
ОК 23	Інженерний захист територій та укриття населення
ОК 24	Ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій та гасіння пожеж
ОК 25	Техногенна безпека об'єктів
ОК 26	Природні та техногенні загрози
ОК 27	Рятувальна та загальна фізична підготовка (розділ - Рятувальна підготовка)
ОК 25.	Рятувальна та загальна фізична підготовка (розділ - Загальна фізична підготовка)
ОК 28	Застосування безпілотних систем у сфері цивільного захисту
ОК 29	Первинна військово-професійна підготовка

Код компонента	Освітні компоненти
ОК 30	Професійна підготовка рятувальника
ОК 31	Охорона праці в галузі
ОК 32	Аварійно-рятувальні та інші невідкладні роботи
ОК 33	Системи автоматичного контролю та спостереження
ОК34	Навчання населення діям в надзвичайних ситуаціях
ОК35	Основи тактики дій під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій
ОК36	Ідентифікація вибухонебезпечних предметів

3. Перелік теоретичних питань, які виносяться на атестаційний (кваліфікаційний) іспит

1. Пошук на воді починається з:
2. Під час рятування у разі наближення до потопуючого спереду необхідно:
3. Під час порятунку потопуючого на човен його необхідно затягувати
4. Процес вилучення постраждалого з транспортного засобу, ушкодженого внаслідок дорожньо-транспортної пригоди, шляхом звільнення від дії конструкцій транспортного засобу, вантажу тощо, називається:
5. Робоча зона при ДТП включає в себе:
6. Мінімальний склад групи для проведення розвідки, рятування людей, виконання інших робіт під час гасіння пожеж у підземних спорудах метрополітену (у межах діючих станцій метрополітену) складає:
7. Під час проведення АРНР на станціях метрополітену необхідно використовувати ЗІЗОД з терміном захисної дії
8. Які мінімальні рекомендовані розміри влаштування проходу в заблоковане приміщення для порятунку постраждалого?
9. Які основні етапи рятувальних робіт при руйнуванні будівель?
10. Локалізація джерел хімічного забруднення має на меті:
11. З'єднання, відгалуження та окінцювання жил проводів і кабелів мають здійснюватися за допомогою:
12. Яка періодичність заміру опору ізоляції електричних мереж?
13. За яким нормативним документом визначають необхідність улаштування внутрішньої системи захисту від блискавки?
14. Вкажіть маркування електричного обладнання загального призначення, що має максимальний захист від проникнення сторонніх предметів та вологи.
15. Яким знаком маркується обладнання, що відповідає стандартам Міжнародної електротехнічної комісії на вибухозахищене обладнання?
16. Яким нормативним документом визначається маркування вибухозахисту електрообладнання?
17. Відстань від кабелів та ізольованих проводів, прокладених відкрито, до місць зберігання горючих матеріалів повинна бути не менше:
18. Якою цифрою маркується особливо вибухозахищене обладнання?
19. Основним пристроєм захисту від статичної електрики є:

20. Який апарат захисту використовується для захисту електричних машин від перевантаження?
21. До якої категорії належить будинок, якщо приміщення категорії А за вибухопожежною небезпекою перевищують 5% об'єму?
22. Який показник характеризує пожежну небезпеку рідини?
23. Скільки категорій приміщень за вибухопожежною небезпекою передбачено ДСТУ Б В.1.1-36:2016?
24. Яке визначення відповідає поняттю «техногенна безпека»?
25. Протипожежні розриви між будівлями призначені для:
26. Яке обладнання найчастіше стає джерелом аварій на хімічно небезпечних об'єктах?
27. До першого ступеня хімічної небезпеки відносяться об'єкти, де в прогнозованій зоні опиняється:
28. Який період є найбільш пожежонебезпечним для технологічних апаратів?
29. Основна небезпека пожеж у кабельних тунелях полягає у:
30. Основним джерелом пожежної небезпеки на теплових електростанціях є:
31. Основні джерела пожеж на атомних електростанціях — це:
32. Що таке поліспаст?
33. Як називається поліспаст, у якому канат проходить послідовно через блоки?
34. Що відрізняє комбіновані поліспасти?
35. Як обчислюється теоретичне вигравання в складних поліспастих?
36. Чим відрізняється рухомий блок від нерухомого?
37. Яка основна перевага поліспастих у роботі з зруйнованими конструкціями після обстрілів?
38. Яка перевага розташування поліспасти в нижній точці переправи?
39. Який спосіб кріплення використовується для оперативного знімання переправи?
40. Яке навантаження припадає на точки закріплення під час наведення та експлуатації переправ?
41. Який основний недолік використання одного дерева або бетонної конструкції як єдиної опори для обох мотузок переправи?
42. Який документ заповнює ідентифікатор за результатами проведення ідентифікації вибухонебезпечного предмета?
43. У якому випадку повідомлення про виявлення підозрілого предмета доводиться до керівників невідкладно?
44. Який максимальний термін проведення ідентифікації підозрілого предмета, якщо повідомлення отримано в робочий час?
45. На якій мінімальній відстані від місця виявлення підозрілого предмета дозволяється зупинити транспортний засіб?
46. Який документ регламентує порядок проведення ідентифікації ВВП?
47. З якої мініимальної відстані здійснюється ідентифікація вибухонебезпечного предмета?
48. Який граничний термін проведення ідентифікації вибухонебезпечного предмета за наявності об'єктивних причин затримки?

49. Якого нормативного документа слід дотримуватися після ракетних ударів або застосування ударних БпЛА?
50. Хто проводить маркування вибухонебезпечного предмета під час проведення ідентифікації?
51. Чи може ідентифікатор торкатися/переміщувати ВВП?
52. Який фізичний процес забезпечує найефективніше відбирання тепла водою при гасінні пожежі?
53. Виберіть налаштування ствола для роботи способом короткого пульсу:
54. Виберіть налаштування ствола для роботи способом довгого пульсу:
55. Яким оптимальним є кут розпилення при довгому пульсі?
56. Процес, коли всі горючі поверхні майже одночасно займаються і вогонь поширюється миттєво по об'єму приміщення — це:
57. Вибух із дозвуковою швидкістю під час раптового доступу повітря в закритий об'єм з продуктами неповного згорання — це:
58. Що означає термін «антивентиляція» під час гасіння пожежі?
59. Вкажіть, на якому етапі відбувається гасіння пожежі газових і нафтових фонтанів?
60. Порядок встановлення стволів під час гасіння газонафтових фонтанів:
61. При якому мінімальному об'ємі резервуару з нафтопродуктами у разі пожежі охолодження повинне здійснюватись лише лафетними стволами?
62. Що з перерахованих не відноситься до засобів індивідуального захисту пожежного-рятувальника?
63. Напірні пожежні рукава залежно від призначення поділяють на такі класи:
64. Лафетний (пожежний) ствол — це:
65. Температурний діапазон експлуатації напірних рукавів становить:
66. Всмоктувальні та напірно-всмоктувальні рукава розраховано для використання в межах діапазону температур:
67. Напірні пожежні рукава повинні мати довжину:
68. Тривалість світіння сигнальних смуг на захисному одязі пожежного-рятувальника має бути не менш ніж:
69. Яких розмірів буває пояс пожежного-рятувальника?
70. Період ліквідації пожежі — це:
71. Вогнегасні засоби за принципом припинення горіння поділяють на:
72. Хто здійснює безпосереднє керівництво оперативними діями газодимозахисників у непридатному для дихання середовищі?
73. Газодимозахисник, який здійснює дистанційний контроль за роботою ланок у непридатному для дихання середовищі — це:
74. До сил ГДЗС належать:
75. Під час перевірки герметичності системи апарата MSA Auer AirGo тиск не повинен падати:
76. Маса спорядженого апарату Dräger PSS 3000 з композитним балоном 6,8 л:
77. Сигнальний пристрій апарату Dräger PSS 5000 подає сигнал при тиску:

78. Служба, призначена для дій у непридатному для дихання середовищі під час ліквідації наслідків небезпечних подій — це:
79. Забороняється постановка до оперативного розрахунку ЗІЗОД, якщо тиск у балонах менший ніж:
80. Яких баз ГДЗС не існує:
81. Особа, яка пройшла підготовку для роботи в ЗІЗОД і допущена за станом здоров'я — це:
82. Який документ визначає правові та організаційні основи охорони праці в Україні?
83. До основних груп засобів індивідуального захисту належать:
84. Який вид інструктажу проводиться перед виконанням разових робіт підвищеної небезпеки?
85. Яка мінімальна відстань між пожежними автомобілями у депо?
86. Головний профілактичний захід зниження травматизму серед працівників ДСНС — це:
87. До засобів колективного захисту відносяться:
88. Персональну відповідальність за стан охорони праці несе:
89. Основна мета охорони праці в цивільному захисті це:
90. Спеціальному розслідуванню підлягають нещасні випадки:
91. Перевірка знань з питань охорони праці в ДСНС проводиться:
92. Для проведення великих обсягів робіт з ліквідації наслідків НС створюються:
93. Державний пожежно-рятувальний загін ДСНС — це:
94. Сили цивільного захисту забезпечуються засобами для автономної роботи протягом:
95. Згідно з Кодексом ЦЗ, керівником робіт з ліквідації місцевого рівня може бути:
96. На яку робочу групу штабу покладені завдання щодо керівництва аварійно-рятувальними роботами?
97. Робоча карта зони НС ведеться:
98. Скільки вирішальних напрямків на пожежі може бути:
99. Основні умови локалізації пожежі це:
100. Хто буде керівником гасіння лісової пожежі, якщо він перебуває на місці?
101. Які вогнегасні речовини забороняється використовувати під час гасіння пожеж в електроустановках під напругою ручними засобами за участю людей?
102. Виникнення горіння — це...
103. Самозаймання скупчень твердих речовин розвивається внаслідок протікання таких процесів:
104. Визначити можливість самоспалахування парів бензину при контакті з перегрітою поверхнею апарата, нагрітою до 270 °С, якщо температура самоспалахування бензину становить 260 °С:
105. Тиск вибуху найбільший за умови:
106. 100 % горючої речовини у суміші надає наступний рівень небезпеки:
107. Ступінь небезпеки рідини, що зберігається в закритому просторі, визначають за параметром:

108. Визначте особливості горіння термопластичних полімерів:
109. Температурний режим пожежі в огороженні — це
110. Підвищення висоти нейтральної зони під час пожежі здійснюють:
111. Запобігання горінню шляхом інгібування відбувається із використанням:
112. Яким нормативним документом затверджені Методичні рекомендації щодо порядку дій аварійно-рятувальних формувань ДСНС під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій (небезпечних подій), пов'язаних із дорожньо-транспортними пригодами?
113. Процес вилучення постраждалого з транспортного засобу, ушкодженого внаслідок дорожньо-транспортної пригоди, шляхом звільнення від дії конструкцій транспортного засобу, вантажу тощо, називається
114. Правило «золотої години» – це:
115. Яка оптимальна ширина смуги пошуку під час суцільного візуального обстеження ділянки рятувальних робіт розрахунком у складі 2–3 чоловік?
116. Які мінімальні рекомендовані розміри влаштування проходу в заблоковане приміщення для порятунку постраждалого?
117. Якою повинна бути ширина смуги, що обшукується собакою, під час кінологічного пошуку завалу?
118. Які існують способи деблокування постраждалих з-під завалів?
119. Яка мінімальна кількість працівників може виконувати роботи у замкнених (обмежених) просторах?
120. Робота в колекторах повинна виконуватися ланкою, у складі...
121. Що є зовнішньою межею кола безпеки 1-го порядку?
122. Підроблювана територія — це:
123. На який максимальний термін розраховане перебування населення у первинному (мобільному) укритті?
124. Яка відстань є максимально допустимою пішохідною доступністю до захисної споруди?
125. Деляпсивні зсуви:
126. Яка мінімальна відстань між “жовтими лініями” у населеному пункті?
127. Що таке “план жовтих ліній”?
128. Резервний запас води для населення повинен забезпечувати:
129. Яким має бути мінімальний підпір у сховищі під час перебування там людей?
130. Протягом якого часу система вентиляції сховищ повинна забезпечувати надійну роботу в режимі чистої вентиляції?
131. В сховищах та СПП із захисними властивостями сховищ трирівневі металеві ліжка слід передбачати:
132. Яке основне призначення спеціальних транспортних засобів АРТ-СП?
133. Які машини використовують підрозділи ДСНС для проведення земляних робіт?
134. Що є основним завданням спеціальних аварійно-рятувальних машин (САРМ)?
135. Що оцінюють перед обладнанням переправи?

136. Який тип пожежного автомобіля призначений для подачі води й піноутворювачів?
137. Де найчастіше застосовують автомобілі порошкового гасіння?
138. Яке основне призначення пожежних автодрабин і підйомників?
139. Що таке кавітація у насосі?
140. Для чого застосовують пожежні мотопомпи?
141. Що необхідно для забезпечення надійної роботи пожежних рукавів?
142. Хто приймає рішення про введення плану взаємодії під час ліквідації НС?
143. Основне завдання розвідки під час НС —
144. Коли припиняється робота підрозділу на місці НС?
145. Основна мета введення надзвичайного стану —
146. Який рівень НС передбачає залучення сил і засобів двох та більше областей?
147. Хто здійснює керівництво ліквідацією НС державного рівня?
148. Який документ є підставою для проведення евакуації населення?
149. Хто очолює штаб з евакуації на рівні громади?
150. Хто входить до складу евакуаційної комісії?
151. Хто приймає рішення про введення плану взаємодії під час ліквідації НС?
152. Основне завдання розвідки під час НС —
153. Коли припиняється робота підрозділу на місці НС?
154. Основна мета введення надзвичайного стану —
155. Який рівень НС передбачає залучення сил і засобів двох та більше областей?
156. Хто здійснює керівництво ліквідацією НС державного рівня?
157. Який документ є підставою для проведення евакуації населення?
158. Хто очолює штаб з евакуації на рівні громади?
159. Хто входить до складу евакуаційної комісії?
160. Куди здійснюється евакуація населення в першу чергу?
161. Які транспортні засоби залучаються для евакуації населення в першу чергу?
162. Основна мета евакуації —
163. Що включає в себе система оповіщення населення?
164. Хто відповідає за функціонування системи оповіщення населення?
165. Які сигнали оповіщення передбачені у системі ЦЗ?
166. Що означає сигнал «Увага всім!»?
167. Хто має забезпечити готовність укриттів до прийому населення?
168. Які види захисних споруд передбачає законодавство України?
169. Основна вимога до найпростішого укриття —
170. Хто відповідає за організацію укриття населення на території громади?
171. Який мінімальний запас води повинен бути в укритті на одну особу на добу?
172. Тривалість перебування людей у сховищі при герметизації розраховується на:
173. При якій температурі повітря у сховищі вважається допустимим перебування людей?

174. Хто здійснює перевірку готовності захисних споруд?
175. Які документи обов'язково повинні зберігатись у сховищі?
176. Який параметр є основним для оцінки ефективності укриття?
177. Який документ визначає порядок створення і утримання захисних споруд ЦЗ?
178. Хто приймає рішення про приведення захисних споруд у готовність?
179. Хто відповідає за технічне обслуговування вентиляційних систем у сховищі?
180. Основна функція системи фільтровентиляції —
181. Хто забезпечує населення засобами індивідуального захисту?
182. Який основний засіб індивідуального захисту органів дихання?
183. Призначення дитячого протигаза ПДФ-2Д —
184. Скільки часу протигаз забезпечує захист у зараженій атмосфері?
185. Які матеріали використовуються для виготовлення фільтрів протигазів?
186. При якому вмісті кисню в повітрі застосування фільтруючого протигаза заборонено?
187. Який документ визначає порядок забезпечення населення засобами захисту?
188. Для чого призначений ізолюючий протигаз?
189. Який вид респіратора застосовується для захисту від дрібнодисперсного пилу?
190. При якій температурі зберігають засоби індивідуального захисту?
191. Як часто перевіряють герметичність протигазів на складі?
192. Основна вимога до використання ЗІЗ органів дихання —
193. Яка максимальна тривалість носіння протигазу без перерви?
194. Хто відповідає за підготовку населення до дій у надзвичайних ситуаціях?
195. Які основні методи навчання населення діям у НС?
196. Яка періодичність проведення навчань і тренувань з ЦЗ на об'єктах господарювання?
197. Які навчання проводяться з метою перевірки готовності органів управління та сил ЦЗ до дій?
198. Основна мета навчання з ЦЗ —
199. Хто контролює проведення навчань з питань ЦЗ?
200. Який документ регулює порядок підготовки населення до дій у НС?

4. Перелік практичних завдань, які виносяться на атестаційний (кваліфікаційний) іспит

Задача 1.

Умова: Визначити категорію одноповерхової виробничої будівлі розміром у плані $70 \times 20 \times 5$ м, у якій розміщені такі приміщення:

цех № 1 об'ємом 190 м^3 , в якому обертаються легкозаймисті рідини з температурою спалаху $26 \text{ }^\circ\text{C}$; розрахунковий надлишковий тиск вибуху при згоранні парів ЛЗР становить $9,5 \text{ кПа}$;

цех № 2 об'ємом 280 м³, в якому обертаються легкозаймисті рідини з температурою спалаху 31 °С; розрахунковий надлишковий тиск вибуху становить 5,5 кПа;

склад твердих горючих речовин об'ємом 770 м³;

адміністративно-побутові приміщення займають решту об'єму будівлі.

Необхідно визначити категорію всієї будівлі за вибухопожежною небезпекою відповідно до вимог ДСТУ Б В.1.1-36:2016.

1. Загальний об'єм будівлі: $V_{\text{заг}} = L \cdot B \cdot H$
2. Частка приміщень категорії А від загального об'єму: $A = (V_A / V_{\text{заг}}) \cdot 100$
3. Частка приміщень категорій А + Б $= ((V_A + V_B) / V_{\text{заг}}) \cdot 100$
4. Порівняти отримані значення з критеріями класифікації будівель (п. 8.2–8.4 ДСТУ Б В.1.1-36:2016).

Задача 2.

Умова: У відкритій фарбувальній ванні без підігріву знаходиться лак КМФ-1, який має такі властивості:

$T_{\text{сп}} = +2$ °С, $T_{\text{н}} = +2$ °С, $T_{\text{в}} = +26$ °С.

Температура повітря в приміщенні +20 °С.

Необхідно: Визначити категорію приміщення за вибухопожежною небезпекою. Встановити можливість утворення вибухонебезпечних концентрацій парів у фарбувальній ванні при нормальному режимі роботи.

1. Визначення категорії за ДСТУ Б В.1.1-36:2016:
2. якщо $T_{\text{сп}} \leq 28$ °С → приміщення належить до категорії А (ЛЗР).
3. Перевірка умов утворення вибухонебезпечної концентрації (ВНК): $T_{\text{р}} \geq T_{\text{сп}}$
4. Якщо умова виконується.

Задача 3.

Умова: У будівлі загальним об'ємом 1300 м³ розташовані приміщення:

категорії «А» 25 м³;

категорії «Б» 30 м³;

категорії «В» 45 м³.

Необхідно визначити категорію будівлі за вибухопожежною небезпекою згідно з ДСТУ Б В.1.1-36:2016.

1. Обчислення контрольного об'єму: $V_{5\%} = 0,05 \cdot V_{\text{заг}}$

2. Визначення часток приміщень за категоріями:

$A = (V_A / V_{\text{заг}}) \cdot 100$,

$A+B = ((V_A + V_B) / V_{\text{заг}}) \cdot 100$

$(A+B+V) = ((V_A + V_B + V) / V_{\text{заг}}) \cdot 100$

3. Порівняння отриманих часток із нормативними критеріями:

$A > 5$ % категорія А;

$A \leq 5$ %, $(A + B) > 5$ % категорія Б;

$(A + B + V) > 5$ % категорія В.

Завдання 4.

Для виміру напруги 220В у мережі змінного струму, є два вольтметри з однаковим класом точності γ 1,5. Їх діапазони виміру: x 300В та 1000В. Визначити абсолютну і відносну погрішності, згідно формул $\Delta x = \frac{\gamma}{100} \cdot X_N$; $\Delta x = \frac{\Delta x}{x} \cdot 100\%$.

Завдання 5.

Визначити контрольний тиск, за якого необхідно починати повернення ланки ГДЗС, що працює в АСП Dräger PSS 7000, якщо при включенні газодимозахисників до апаратів у них був тиск 300, 290 та 280 бар, а за час входу він зменшився до 270, 250 та 230 бар відповідно.

Завдання 6.

Визначити розрахунковий час повернення ланки, якщо при включенні до апарату Dräger PSS 3000 о 12 год. 00 хв. у газодимозахисників був тиск 270, 290 та 300 бар.

Завдання 7.

Визначити розрахунковий час та тиск припинення розвідки ланкою ГДЗС, якщо при включенні до апарату Dräger PSS 5000 (два балона) о 15 год. 00 хв. у газодимозахисників був тиск 280, 290 та 295 бар.

Завдання 8.

Визначити площу пожежі, яка виникла в куті приміщення розміром 20х40 м., якщо лінійна швидкість розповсюдження пожежі $V_{л}=0,5$ м/хв., час вільного розвитку пожежі - 14 хв., час локалізації пожежі - 25 хв., на пожежу подаються стволи Б.

Завдання 9.

Визначити площу гасіння пожежі, яка виникла в центрі приміщення розміром 15х20 м., якщо лінійна швидкість розповсюдження пожежі $V_{л}=1$ м/хв., час вільного розвитку пожежі - 16 хв., час локалізації пожежі - 22 хв., на пожежу подаються стволи Б.

Завдання 10.

На пожежі працює АЦ-4-60(5309)505М з об'ємом цистерни 4000 л, пінобака - 400 л, яка влаштована на ПГ. Визначити час роботи одного ГПС-600 від АЦ.

Завдання 11.

Розрахувати теоретичну кількість повітря та продуктів згоряння для метилового спирту $\text{C}_2\text{H}_5\text{O}$ за нормальних умов.

Завдання 12

Визначити клас небезпеки рідини та небезпеку запалювання для аварійного розливу метилового спирту $\text{C}_2\text{H}_5\text{O}$ за нормальних умов, якщо його $t_{\text{кип}} = 64,7$ °С.

Завдання 13

Визначити тиск вибуху метилового спирту $\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}$ за нормальних умов, якщо температура вибуху склала 2150 К.

Завдання 14

Внаслідок аварії стався вибух газоповітряної суміші, що призвело до руйнування будівлі. Визначити необхідну кількість сил і засобів для деблокування потерпілих з-під завалів, якщо за результатами розвідки встановлено, що частково зруйнована житлова будівля має розміри 60x12x12 м, стіни її побудовані з цегли; аварія сталась вночі, температура повітря $+10^\circ\text{C}$. Загальний час виконання рятувальних робіт (T) не повинен перевищити 10 год.

Завдання 15

Внаслідок аварії стався вибух газоповітряної суміші, що призвело до руйнування будівлі. Визначити необхідну кількість сил і засобів для деблокування потерпілих з-під завалів, якщо за результатами розвідки встановлено: призначення будівлі - Житлова, одноповерх. важкого типу, її розміри - 50x30x6, цегла, день, погодні умови $+20^\circ\text{C}$. Загальний час виконання рятувальних робіт (T) не повинен перевищувати 10 год.

Завдання 16

Укриття з коефіцієнтом ослаблення $k = 80$. Потужність дози на відкритій місцевості $D_{\text{зовн}} = 2$ мЗв/год. Розрахувати потужність дози всередині укриття та оцінити безпеку перебування людей протягом 24 год.

Основна формула: $D_{\text{вн}} = D_{\text{зовн}} / k$.

Сукупна доза за час t : $H = D_{\text{вн}} \cdot t$.

Завдання 17

На місці аварії зафіксовано концентрацію токсичної речовини $C_{\text{ф}} = 0,1$ мг/м³. Гранично допустиме інтегральне навантаження (доза впливу) $C_{\text{ГДК}} = 0,5$ мг·год/м³. Визначити максимально допустимий час перебування рятувальників у зоні без ЗІЗОД.

Основна формула: $t_{\text{доп}} = C_{\text{ГДК}} / C_{\text{ф}}$.

Додатково: якщо $t_{\text{доп}} <$ планового часу робіт, вводяться ЗІЗОД або ротація.

Завдання 18

Визначити, при якому числі обертів продуктивність двохроторного насоса складає 300 л/хв., якщо діаметр шестерні по виступах 100 мм, діаметр по заглибленнях - 60 мм, ширина шестерні 70 мм та ККД – 0,9.

Формула: $Q = \pi(R^2 - r^2) \cdot b \cdot n \cdot \eta$; $n = \frac{Q}{\pi(R^2 - r^2) \cdot b \cdot \eta}$

Завдання 19

Перевірити можливість самоспалахування пари ЛЗР (бензин) при температурі поверхні 270°C , якщо температура самозаймання бензину $T_{\text{самозайн}} = 260^\circ\text{C}$.

Критерій самозаймання: $T_{пов} \geq T_{самозайн} \rightarrow$ самозаймання можливе.

Оцінити небезпеку для резервуарних парків ПММ та вимогу до охолодження і контролю парів.

Завдання 20

Оцінити надійність двохканальної системи зв'язку "штаб ЦЗ $\leftrightarrow$ мобільний підрозділ". Імовірність працездатності основного каналу $P1 = 0,8$, резервного $P2 = 0,9$.

Формула сумарної надійності (дублювання): $P_{заг} = 1 - (1 - P1)(1 - P2)$.

Чому критично мати резервовані канали при НС?

Завдання 21

Визначити час передавання даних дрона (розвідувальне відео). Розмір файлу 200 МБ. Канал передачі 8 Мбіт/с.

Переведення одиниць: 1 байт = 8 біт $\rightarrow 200 \text{ МБ} = 200 \cdot 8 \text{ Мбіт} = 1600 \text{ Мбіт}$.

Час: $t = O_{бсяг}(\text{Мбіт}) / \text{Швидкість}(\text{Мбіт/с})$.

Зробити висновок, що необхідно для якісної передачі відео. (стиснення або вищого каналу).

Завдання 22

Людина торкається металевого корпусу під напругою ($U = 230 \text{ В}$). Опір тіла $R_t = 2 \text{ кОм}$. Оцінити струм у тілі та порівняти з порогом безпеки.

Основна формула: $I = U / R_t$.

Поріг небезпеки: $I > 30 \text{ мА} \rightarrow$ загроза фібриляції.

Пояснити роль ПЗВ (спрацьовує при 30 мА) і заземлення.

Завдання 23

Розрахувати нормативну площу та об'єм укриття. $\epsilon N = 50$ осіб.

Норма площі: $S_{норм} = 0,6 \text{ м}^2/\text{особу}$;

норма об'єму повітря: $V_{норм} = 1,5 \text{ м}^3/\text{особу}$.

Формули: $S_{заг} = S_{норм} \cdot N$; $V_{заг} = V_{норм} \cdot N$.

Чи достатньо наявного підвального приміщення?

Завдання 24

Оцінити запас води для укриття на 24 год для групи з 30 людей. Прийняти норму води $w = 3 \text{ л/добу} \cdot \text{особу}$.

Формула: $W_{заг} = w \cdot N$.

Пояснити, чому дефіцит води швидко знижує життєздатність укриття, навіть якщо захист від уламків і вибухової хвилі достатній.

Завдання 25

Оцінити ймовірність підтоплення, якщо притік до водосховища $Q_{вх} = 480 \text{ м}^3/\text{с}$, пропускну спроможність $Q_{вих} = 350 \text{ м}^3/\text{с}$.

Формула: $\Delta Q = Q_{вх} - Q_{вих}$. Якщо $\Delta Q > 0$, відбувається накопичення.

Пояснити, як це впливає на рівень води і які наслідки для прибережної забудови.

Завдання 26

Необхідно оцінити, скільки камер спостереження треба для об'єкта $120 \text{ м} \times 80 \text{ м}$, якщо одна камера якісно контролює сектор $40 \text{ м} \times 40 \text{ м}$.

Формула: $S_{\text{об'єкта}} = a \cdot b \text{ м}^2$; $S_{\text{камери}} \approx a \cdot b \text{ м}^2$. $N_{\text{мін}} = \lceil S_{\text{об'єкта}} / S_{\text{камери}} \rceil$.

Пояснити, що реальна кількість буде більшою через "мертві зони" і бар'єри.

Завдання 27

Оцінити рівень забезпеченості укриттями. Наявно 7 500 місць укриття при населенні 12 000.

Формула коефіцієнта забезпеченості: $K_{\text{забезп}} = N_{\text{місць}} / N_{\text{нас}}$.

Зробити управлінський висновок (чи потрібні додаткові найпростіші укриття, чи потрібно зонувати евакуацію).

Завдання 28

Ситуація: Після вибуху у багатоквартирному будинку є багато поранених.

Завдання:

1. Виконати сортування START;
2. Розподілити постраждалих за категоріями;
3. Пояснити, кого евакуювати в першу чергу і чому;
4. Зазначити, як фіксується сортувальна інформація на постраждалому.

Завдання 29

Ситуація: Ви перший на місці інциденту. Постраждалий лежить без свідомості, не дихає нормально, пульсу на сонній артерії немає.

Завдання:

1. Описати повну процедуру СЛР;
2. Правильне положення рук і глибина компресій;
3. Співвідношення компресії : вдихи = 30:2;
4. Умови, коли СЛР дозволено припинити.

Завдання 30

Ситуація: Горить вертикальний сталевий резервуар з нафтопродуктом об'ємом $5\,000 \text{ м}^3$. Є загроза прогріву сусідніх резервуарів.

Завдання:

1. Побудувати схему розстановки сил: лафетні стволи на навітряному боці, охолодження сусідніх резервуарів;
2. Визначити небезпечну зону теплового випромінювання для особового складу;
3. Пояснити, чому робота у повний зріст біля кромки резервуара заборонена.

Завдання 31

Ситуація: Займання електрошафи під напругою.

Завдання:

1. Запропонувати порядок дій;
2. Пояснити, що заборонено використовувати;
3. Описати контроль повторного займання.

Завдання 32

Ситуація: Підвальне приміщення задимлене, видимість обмежена, можливі токсичні продукти горіння.

Завдання:

1. Описати процедуру підготовки ланки ГДЗС
2. Вказати роль посту безпеки
3. Описати доповідь командира ланки перед входом і після виходу.

Завдання 33

Ситуація: Часткове руйнування житлового будинку після ракетного удару. Частина поверхів зсунута, є завали, існує загроза обвалення.

Завдання:

1. Побудувати послідовність дій;
2. Вказати, як організовується взаємодія з медиками й поліцією;
3. Пояснити, що і як фіксується в штабі.

Завдання 34

Ситуація: ДТП. Водій затиснутий деформованими стійками кузова. Авто нестабільне.

Завдання:

1. Пояснити, як стабілізувати транспортний засіб;
2. Визначити точки різку та розтину з урахуванням безпеки хребта потерпілого;
3. Вказати, хто дає команду на деблокування і хто відповідає за шийний відділ.

Завдання 35

Ситуація: Нічний пошук людей у завалі після обстрілу.

Завдання:

1. Розписати порядок організації пошукових ланок;
2. Описати використання тепловізора/акустики/собак;
3. Роз'яснити правила маркування перевірених секторів, щоб уникнути подвійного входу й втрати часу.

Завдання 36

Ситуація: Горіння торф'яника. Потрібно оцінити площу осередку.

Завдання:

1. Описати підготовку дрона;
2. Пояснити, як формується ортофото/контур вогнища;

3. Показати, як приблизно по контуру обчислюється площа в м²;
4. Вказати, як результати передаються штабу.

Завдання 37

Ситуація: Аварія з викидом небезпечної хімічної речовини. Потрібно провести повітряну розвідку без входу людей у хмару.

Завдання:

1. Описати безпечну схему відльоту;
2. Пояснити фіксацію орієнтирів;
3. Вказати, які дані передаються в штаб;
4. Пояснити обмеження польоту.

Завдання 38

Ситуація: Під час виконання робіт просто неба оголошено «Повітряна тривога» і протягом кількох хвилин очікується ракетний/дроновий удар.

Завдання:

1. Вказати дії особового складу;
2. Описати контроль явки після вибухів;
3. Уточнити заборонені дії.

Завдання 39

Ситуація: Надходить повідомлення про запах “хімії” в підвалі школи.

Завдання:

1. Описати дії чергового караулу;
2. Доповісти керівнику робіт;
3. Підготувати карту безпечних підходів.

Завдання 40

Ситуація: У напівзруйнованому будинку є загроза вторинного обвалення плит перекриття.

Завдання:

1. Визначити, де потрібне тимчасове підпорядкування;
2. Накреслити умовний коридор безпечного руху для рятувальників і постраждалих;
3. Вказати, як позначити «небезпечну зону»;
4. Описати, як інформація фіксується у журналі поста безпеки.

Завдання 41

Ситуація: Стихійне розміщення евакуйованих (120 осіб) у підвальному приміщенні адмінбудівлі.

Завдання:

1. Розмітити функціональні зони: укриття основних груп, , зона сортування, місце збереження води й медикаментів;
2. Прописати правила поведінки й підзвітність черговому;
3. Визначити, як вести облік людей

Завдання 42

Ситуація: Підрозділ працює на відкритій території, неподалік виявлено підозрілий предмет, імовірно ВНП. Завдання:

1. Описати негайні дії;
2. Доповісти старшому;

Завдання 43

Ситуація: Штаб громади просить від вас “польовий звіт оператора БПЛА” щодо руйнувань у житловому кварталі після обстрілу. Завдання:

1. Описати структуру звіту;
2. Дати рекомендації про подальші дії.

Завдання 44

Ситуація: На хімічно небезпечному об’єкті стався розлив аміаку. У зоні потенційного ураження — 1 800 осіб, вітер переносить хмару в бік житлової забудови.

Аналітична частина:

– Визначити, чи може подія класифікуватися як НС місцевого рівня (кількість населення в зоні ризику > однієї адміністративної дільниці).

– Оцінити напрямок переносу: хмара НХР зміщується за вітром, швидкість переносу приблизно $V_{\text{вітр}}$ (м/с).

– Приблизну ширину зони можна брати як фронт розсіювання, заданий інструктором.

Практична частина:

– Сформулювати невідкладні дії організація евакуації.

– Визначити, які служби викликати.

Завдання 45

Ситуація: У місті проживає 20 000 осіб. Фонд захисних місць у стаціонарних спорудах – 11 000. Решту планують укривати у найпростіших укриттях (підвали, паркінги).

Аналітична частина (розрахунок забезпеченості):

– $K_{\text{забезп}} = N_{\text{місць}} / N_{\text{нас}}$

– Визначити дефіцит: $\Delta = N_{\text{нас}} - N_{\text{місць}}$

Практична частина:

– Розробити короткий план дій голови громади: які приміщення можуть бути додатково тимчасово пристосовані; як організувати інформаційну пам’ятку населенню (де укриття, як туди дістатись ≤ 300 м у багатоповерховій забудові); хто відповідає за відкриття/доступ ключів.

Завдання 46

Ситуація: Потрібно ввійти у теплотехнічний підвал з димом для пошуку ймовірно заблокованої людини.

Аналітична частина:

– Оцінити запас повітря для ланки ГДЗС. Якщо в балоні апарата є об'єм $V_{\text{бал}}$ (л) при тиску $P_{\text{поч}}$ (бар), а середнє споживання одного рятувальника $q \approx 50$ л/хв, то орієнтовний час роботи одного апарата: $t \approx (V_{\text{бал}} \cdot P_{\text{поч}}) / q$.

– Пояснити, що робочий час.

Практична частина:

– Розписати порядок дій поста безпеки, обов'язок командира ланки доповідати стан.

– Визначити, як доповідається і як організовується винесення.

Завдання 47

Ситуація: Після масованого обстрілу є кілька осередків пожеж у промзоні та можливі вторинні вибухи (склади ПММ). Потрібне дистанційне уточнення обстановки без введення людей.

Аналітична частина:

– Здобувач описує план польоту БПЛА: без входу над відкритими полум'ям і димовими факелами, висота H (10–50 м залежно від перешкод), кут камери α , сектор огляду.

– Розрахунок часу польоту: $t_{\text{польоту}} \approx Q_{\text{акум}} / I_{\text{спож}}$, де $Q_{\text{акум}}$ – ємність АКБ, $I_{\text{спож}}$ – середній струм споживання. Дається як оцінка можливого вікна роботи.

Практична частина:

– Скласти короткий ситуаційний рапорт для штабу: що горить, які будівлі зруйновані, де можливе вторинне вибухонебезпечне навантаження, які маршрути безпечного входу наземних груп.

Завдання 48

Ситуація: У завалі виявлено двох постраждалих. Один при свідомості, заблокована кінцівка в бетоні; другий без свідомості, з поверхневим диханням, слабкий пульс.

Аналітична частина:

– Здобувач визначає, кого евакуювати першим і чому: критерії безпеки для життя важливіші за психологічний стан.

– Оцінка часу деблокування: якщо технічно неможливо швидко звільнити кінцівку першого, він не є першим на евакуацію.

Практична частина:

– Описати порядок дій та передача даних штабу.

Завдання 49

Ситуація: Біля входу в укриття (школа) знайдено підозрілий предмет після авіаудару. Частина людей уже всередині.

Аналітична частина:

– Студент має визначити радіус тимчасового небезпечного периметра $R_{\text{без}}$; наприклад, не менше 50 м для масового скупчення.

– Оцінити ризик повторного ураження.

Практична частина:

– Описати порядок дій.

– Сформувати коротке повідомлення населенню.

Завдання 50

Ситуація: Після обвалу перекриттів заплановано вхід ланки для розвідки. Потенційно нестійкі конструкції, можливий обвал, у будівлі немає електро- й газопостачання (відключено).

Аналітична частина:

– Здобувач робить оцінку ризику: $R = P \cdot S$, де P — імовірність вторинного обвалу (висока через тріщини несучих елементів), S — тяжкість наслідків (смертельні). Високий R = потреба в інженерному підкріпленні.

– Визначає, чи достатньо тимчасового підпору/розкосів для безпечного входу.

Практична частина:

– Описати: організацію поста безпеки зовні, маркування маршруту входу, заборону одиночного входу, журнал обліку ланок, порядок доповіді старшому.

5. Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти під час складання атестаційного (кваліфікаційного) іспиту

Оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів вищої освіти при складанні атестаційного (кваліфікаційного) іспиту здійснюється за 100-бальною шкалою за критеріями оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів в НУЦЗ України, що наведені в Положенні про організацію освітнього процесу в Національному університеті цивільного захисту України.

Шкала та критерії оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів вищої освіти в НУЦЗ України при їх відповіді на теоретичне питання за білетами наведені в таблиці:

Кількість балів	Критерії, за якими оцінюється відповідь здобувача вищої освіти на одне питання
19 – 25	Здобувач вищої освіти демонструє глибокі знання та розуміння предметної області й особливості професійної діяльності, у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст питання, спираючись на нормативно-правову базу, вільно послуговується професійною термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
13 – 18	Здобувач вищої освіти демонструє знання та розуміння предметної області і особливості професійної діяльності, достатньо володіє навчальним матеріалом, самостійно його викладає, достатньо переконливо розкриває зміст питання, опираючись на нормативно-правову базу, використовує професійну термінологію, проте його відповідь потребує уточнень та пояснень.

1 – 12	Частково володіє навчальним матеріалом та намагається самостійно його викладати, проте розкриття змісту питання потребує переконливості, уточнень, пояснень, під час відповіді допускаються суттєві помилки
0	Здобувач вищої освіти не надавав (відмовився надавати) відповіді на питання

Критерії оцінювання виконання завдань ПЧ визначаються в залежності від форм їх проведення, зазначаються в цьому розділі та наводяться у вигляді таблиці

Шкала та критерії оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів вищої освіти в НУЦЗ України при їх виконанні практичного завдання:

Кількість балів	Критерії, за якими оцінюється виконання одного завдання
19 – 25	Наводяться критерії оцінювання виконання задачі та/або навчальної вправи, та/або ситуативного завдання
13 – 18	Наводяться критерії оцінювання виконання задачі та/або навчальної вправи, та/або ситуативного завдання
1 – 12	Наводяться критерії оцінювання виконання задачі та/або навчальної вправи, та/або ситуативного завдання
0	Здобувач вищої освіти не виконав (відмовився виконувати) вправи

6. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти за результатами складання атестаційного (кваліфікаційного) іспиту:

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти за результатами складання атестаційного (кваліфікаційного) іспиту, здійснюється наступним чином:

Розподіл балів при складанні ТЧ у формі тестування				
Теоретична частина		Практична частина		Сума балів
50 питань		1 завдання	2 завдання	
до 50 балів		до 25 балів	до 25 балів	

Розподіл балів при складанні ТЧ в усній формі за білетами				
Теоретична частина		Практична частина		Сума балів
1 питання	2 питання	1 завдання	2 завдання	
до 25 балів	до 25 балів	до 25 балів	до 25 балів	

При складанні ТЧ у формі тестування кількість правильних відповідей, які зробив здобувач вищої освіти, дорівнює кількості отриманих ним балів за ТЧ. При цьому, здобувач вищої освіти, який за результатами тестування отримав 24 та менше балів, вважається таким, який не склав атестаційний (кваліфікаційний) іспит.

При складанні ТЧ в усній формі за білетами, кожне з двох теоретичних питань оцінюється від 0 до 25 балів.

Після складання здобувачами вищої освіти ТЧ в усній формі за білетами, на закритому засіданні екзаменаційної комісії підраховується середній бал за сумою балів, які виставили члени екзаменаційної комісії здобувачам вищої освіти за їх відповіді за кожне теоретичне питання. Здобувач вищої освіти, який за результатами складання двох теоретичних питань отримав сумарно 24 та менше балів, не допускається до складання ПЧ та вважається таким, який не склав атестаційний (кваліфікаційний) іспит

Після складання здобувачами вищої освіти ПЧ, на закритому засіданні екзаменаційної комісії підраховується середній бал за сумою балів, які виставили члени екзаменаційної комісії здобувачам вищої освіти за виконання ними кожного практичного завдання. Здобувач вищої освіти, який за результатами виконання двох практичних завдань отримав сумарно 24 та менше балів, вважається таким, який не склав атестаційний (кваліфікаційний) іспит.

Розрахунок загального балу (Б), який отримують здобувачі вищої освіти за результатами складання атестаційного (кваліфікаційного) іспиту:

$$Б = Б_{ТЧ} + Б_{ПЧ}$$

де:

$Б_{ТЧ}$ – бал, отриманий здобувачем вищої освіти за результатами складання ТЧ;

$Б_{ПЧ}$ – бал, отриманий здобувачем вищої освіти за результатами складання ПЧ.

При цьому, здобувач вищої освіти, який за результатами складання ТЧ або ПЧ отримав 24 та менше балів, вважається таким, який не склав атестаційний (кваліфікаційний) іспит.

7. Форма та порядок проведення атестаційного (кваліфікаційного) іспиту.

Атестаційний (кваліфікаційний) іспит проводиться екзаменаційною комісією протягом одного дня в усному або комбінованому (тестовому та усному) форматі.

ТЧ проводиться першою.

При проведенні ТЧ у формі тестування, час проведення ТЧ складає 50 хвилин.

При проведенні ТЧ в усній формі за білетами на підготовку до відповіді здобувачу вищою освіти надається не більше 20 хвилин, при цьому в приміщенні, в якому проводиться ТЧ, повинно готуватися до відповіді одночасно не більше п'яти здобувачів вищої освіти. Під час відповіді здобувача

вищої освіти, члени екзаменаційної комісії можуть задавати додаткові запитання.

Вказуються особливості структури та порядку проведення практичної частини атестаційного (кваліфікаційного) іспиту іспиту.

В разі необхідності головою екзаменаційної комісії до початку виконання навчальної вправи або ситуативного завдання із здобувачами вищої освіти проводиться інструктаж з охорони праці.

8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачається при проведенні атестаційного (кваліфікаційного) іспиту (за потребою)

В разі проведення ТЧ у формі тестування зазначається назва програми, що використовуватиметься.

В разі проведення ПЧ у формі виконання навчальних вправ або ситуативних завдань зазначаються в яких приміщеннях (на яких навчальних майданчиках) відбуватиметься виконання, які інструменти та обладнання будуть при цьому використовуватись.

9. Права та обов'язки здобувачів вищої освіти під час проведення атестаційного (кваліфікаційного) іспиту

Здобувачі вищої освіти мають право на:

доступ до інформації про графік та порядок проведення атестаційного (кваліфікаційного) іспиту, час і місце їх проведення, порядок визначення, спосіб та час офіційного оголошення результатів;

безпечні умови під час проведення атестаційного (кваліфікаційного) іспиту;

отримання невідкладної медичної допомоги під час проведення атестаційного (кваліфікаційного) іспиту;

оскарження процедури проведення атестаційного (кваліфікаційного) іспиту у частині порушення прав здобувачів вищої освіти, визначених цим пунктом, та результатів атестаційного (кваліфікаційного) іспиту (апеляцію).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані:

своєчасно прийти до місця проведення атестаційного (кваліфікаційного) іспиту з документами, що посвідчують особу;

ввічливо ставитися до всіх здобувачів вищої освіти та осіб, залучених до проведення атестаційного (кваліфікаційного) іспиту;

виконувати вказівки та вимоги осіб, залучених до проведення атестаційного (кваліфікаційного) іспиту.

Здобувачам вищої освіти забороняється:

приносити до місця проведення атестаційного (кваліфікаційного) іспиту небезпечні предмети та речовини, що становлять загрозу для життя та здоров'я людини;

використовувати в місці проведення атестаційного (кваліфікаційного)

іспиту та мати при собі або на своєму робочому місці засоби зв'язку, пристрої зчитування, обробки, збереження та відтворення інформації (мобільні телефони, планшети, калькулятори (за виключенням калькулятора на практичну частину для вирішення задач), смарт-годинники, комп'ютери, прилади для запису аудіо- та відеоданих, радіо, плеєри), а також окремі елементи, які можуть бути складовими частинами відповідних технічних засобів чи пристроїв, друковані або рукописні матеріали, інші засоби, предмети, прилади, що не передбачені процедурою тестування, портфелі, сумки, верхній одяг, будь-яку їжу або напої;

впродовж часу, відведеного для виконання завдань, заважати іншим здобувачам вищої освіти виконувати завдання;

заважати особам, залученим до проведення атестаційного (кваліфікаційного) іспиту, виконувати свої обов'язки;

спілкуватися в будь-якій формі з іншими здобувачами вищої освіти під час виконання завдань, передавати їм будь-які предмети та матеріали, у тому числі екзаменаційні;

копіювати відповіді інших здобувачів вищої освіти;

розголошувати в будь-якій формі інформацію про зміст завдань;

виносити за межі аудиторії робочі матеріали, їх окремі аркуші, бланки відповідей або їх копії;

псувати майно у місці проведення атестаційного (кваліфікаційного) іспиту.

У разі не виконання вимог членів екзаменаційної комісії, здобувач вищої освіти позбавляється права на продовження роботи над виконанням тесту або задач (вправ) і, на вимогу представників екзаменаційної комісії, припиняє складання атестаційного (кваліфікаційного) іспиту та повинен залишити аудиторію, у якій проводиться тестування (місце виконання завдань), що фіксується у протоколі екзаменаційної комісії. Такий здобувач вищої освіти отримує результат «не склав».

Здобувач вищої освіти має право на оскарження процедури проведення атестаційного (кваліфікаційного) іспиту (апеляцію) протягом одного робочого дня з дати складання іспиту.

У разі не складання атестаційного (кваліфікаційного) іспиту особа вважається такою, що не виконала індивідуальний навчальний план та відраховується із Національного університету цивільного захисту України.

10. Порядок оскарження процедури проведення та результатів атестації

Оголошені головою екзаменаційної комісії результати атестаційного (кваліфікаційного) іспиту здобувачів вищої освіти є остаточними й апеляції не підлягають.

У разі порушення процедури проведення атестаційного (кваліфікаційного) іспиту, здобувач вищої освіти має право подати апеляцію на ім'я ректора особисто в день проведення атестаційного (кваліфікаційного) іспиту з обов'язковим повідомленням керівника відповідного навчально-наукового інституту (структурного підрозділу).

У випадку надходження апеляції розпорядженням ректора створюється комісія для розгляду апеляції (далі – апеляційна комісія).

Апеляційна комісія розглядає апеляцію здобувача вищої освіти із приводу порушення процедури проведення атестаційного (кваліфікаційного) іспиту.

Апеляційна комісія не розглядає питання змісту і структури тестів іспиту та практичних задач.

Апеляційна комісія розглядає порушення процедури проведення атестаційного (кваліфікаційного) іспиту відповідно до Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційних комісій щодо атестації осіб, які здобувають освітній ступінь бакалавра та магістра в Національному університеті цивільного захисту України.

Апеляція розглядається протягом трьох календарних днів після її подачі.

У випадку встановлення апеляційною комісією порушення процедури проведення атестаційного (кваліфікаційного) іспиту з боку екзаменаційної комісії, що вплинуло на результати оцінювання здобувача вищої освіти, апеляційна комісія пропонує ректору ініціювати позапланове засідання відповідної екзаменаційної комісії у присутності представників апеляційної комісії, на якому екзаменаційна комісія приймає рішення:

- про скасування свого раніше прийнятого рішення, яке стало причиною апеляції здобувача вищої освіти;

- про проведення повторного засідання екзаменаційної комісії з атестаційного (кваліфікаційного) іспиту здобувача вищої освіти, який подав апеляцію.

Процедури проведення та результати атестації повторного засідання засідання екзаменаційної комісії оскарженню не підлягають.

11. Порядок запобігання та врегулювання конфлікту інтересів

З метою запобігання конфлікту інтересів при проведенні атестаційного (кваліфікаційного) іспиту здобувачів вищої освіти в НУЦЗ України не допускається здійснення атестації між учасниками освітнього процесу, які є близькими особами (згідно чинного антикорупційного законодавства).

Близькі особи вживають заходів щодо запобігання обставинам потенційного виникнення конфлікту інтересів або обставин, які дають підстави для обґрунтованого припущення про упередженість учасника атестаційного (кваліфікаційного) іспиту.

При проведенні атестаційного (кваліфікаційного) іспиту зі здобувачем вищої освіти екзаменаційна комісія, до складу якої входить близька особа цього здобувача, проводить атестацію без участі близької особи, яка входить до складу екзаменаційної комісії. Член екзаменаційної комісії в такому випадку звертається з відповідною заявою (рапортом) до голови екзаменаційної комісії з клопотанням про його відвід при складанні атестаційного (кваліфікаційного) іспиту здобувачем вищої освіти, який є близькою особою.

Голова ЕК вживає заходів щодо **запобігання конфлікту інтересів** між певними учасниками атестаційного (кваліфікаційного) іспиту.

У випадку, коли близькою особою здобувача є голова екзаменаційної

комісії, клопотання (у формі заяви, рапорту) голови екзаменаційної комісії про його відвід при складанні атестаційного (кваліфікаційного) іспиту здобувачем вищої освіти, який є його близькою особою, адресується ректору НУЦЗ України.

12. Рекомендовані джерела інформації

Література

1. Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII «Про вищу освіту» [<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>].
2. Закон України від 05.09.2017 р. «Про освіту» [<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>].
3. «Кодекс цивільного захисту України» [<http://zakon.rada.gov.ua/go/5403-17>].
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 р. № 365) [<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/365-2021-%D0%BF#Text>].
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» [<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>].
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» [<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>].
7. ДК003:2010 Національний класифікатор України «Класифікатор професій», затверджений наказом Держспоживстандарту України від 28.07.2010 № 237 (зі змінами) [<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10>].
8. «Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників у сфері цивільного захисту України», випуск 92 (доопрацьований). Наказ ДСНС України від 05.12.2018 р. № 707.
9. Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2016 № 600 «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти» [https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/naukovo-metodychna_rada/2020-metod-rekomendacziyi.docx].
10. Наказ Міністерства освіти і науки України від 25.01.2021 р. №102 «Про затвердження форм документів про вищу освіту (наукові ступені) та додатка до них, зразка академічної довідки». [<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0122-21#Text>].
11. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації [<http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovdzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protsesu.html?start=80>].

Розробники:

Доцент кафедри цивільного захисту
та інформаційних технологій,
кандидат технічних наук

майор служби цивільного захисту

Олег БАС

Старший викладач кафедри
цивільного захисту та
інформаційних технологій

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Сергій Харченко', written in a cursive style.

Сергій ХАРЧЕНКО